

якої допоміг визначити наступне: із розвитком соціуму відбуваються й зміни у сприйнятті соціального положення жінки, тобто функція жінки виходить за рамки стандартизованого сприйняття жінки в лінгвокультурі *Chicano*, і самоідентичність людини формується з урахуванням самовизначення та самопрезентування себе як представника певної гендерної ідентичності.

Результати нашої студії зумовлюють подальші **перспективи** вивчення категорій концептуалізації феномену «Ідентичність» та його англомовні репрезентації на матеріалі американської прози ХХ – ХХІ ст..

Література

Воронченко Т. В., Принеслик Е. А. Проблема самоідентифікації героя-іммігранта в произведениях мексикано-американских писателей (на материале романов Р. Васкеса «Чикано» и А. Кастильо «Защитники») / Т. В. Воронченко, Е. А. Принеслик // В мире научных открытий: Научный журнал. Серия «Гуманитарные и общественные науки». – Красноярск: Научно-инновационный центр, 2011. – № 11 (23). – С. 1918–1933. *Дугин А. Г.* Социология пола (Структурная социология) / А. Г. Дугин. – М.: Академический проект, 2010 // [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://konservatizm.org/konservatizm/sociology/180509172730.xhtml>. *Клецина И. С.* Гендерный подход и равноправие в межличностных отношениях. СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2001. С.249-255. *Сорокина И. В.* Литература ЧИКАНО как феномен территориально-культурного пограничья // Веснік ГрДУ імя Янкі Купалы. Сер. 3. Філалогія. Педагогіка. Псіхалогія.- 2013 .- № 2(156).- С.15-21. *Принеслик Е. А.* Эволюция романного творчества Аны Кастильо (на материале произведений 1986–2007 годов) // автореферат дис...канд. филол. наук / Е.А. Принеслик; ФГБОУ ВПО «ЗабГУ». – Казань, 2013. – 20 с. *Cisneros S.* The house on Mango Street/ S. Cisneros. – New York: Vintage Books, 1984. – 111 p. *Connell R.W.* The Big Picture: Masculinities in Recent World History // Theory and Society. Vol 22, № 5, Special Issue: Masculinities. October. 1993. P. 623. *Cuëllar J.B.* CHICANISMO/XICANISM // [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://userwww.sfsu.edu/josecuell/chicanismo.htm>. Oxford Dictionary of English // [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/woman?q=woman>

УДК 81'373.612.2

МІХАЛЬОВА К. І.

*(Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ
«Донбаський державний педагогічний університет»)*

МЕТОНІМІЯ ІМЕННИКІВ В СТАТТЯХ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕМАТИКИ (на матеріалі англійської, німецької, української та російської мов)

Статтю присвячено дослідженню й зіставному аналізу типів та моделей метонімічних переносів, які вживаються в англомовній, німецькомовній, україномовній та російськомовній пресі останнього десятиріччя. У процесі вивчення метонімічних переносів виявлено спільні та диференційні риси використання метонімії в текстах газетних статей військової тематики мовами, які вивчаються.

Ключові слова: метонімія, типи метонімічного переносу, військова тематика.

Михалева К. И. **Метонимия существительных в статьях военной тематики (на материале английского, немецкого, украинского и русского языков).** Статья посвящена исследованию и сопоставительному анализу типов и моделей метонимического переноса, которые встречаются в прессе на английском, немецком, украинском и русском языках на протяжении последнего десятилетия. В процессе изучения метонимических переносов выявлены общие и дифференциальные черты использования метонимии в текстах газетных статей военной тематики в исследуемых языках.

Ключевые слова: метонимия, типы метонимического переноса, военная тематика.

Mikhaleva K. I. **Metonymy of Nouns in Articles of Military Orientation (in English, German, Ukrainian and Russian newspapers).** The article focuses on the study and contrastive analysis of the metonymic transferences models and types which are used in papers of the last decade. The study of the metonymic transferences has made it possible to establish common and distinctive features of metonymy used in newspaper articles of military orientation.

Key words: metonymy, types of metonymic transfer, military orientation.

Постановка наукової проблеми та її значення. Публіцистика не має тематичних обмежень і охоплює всі питання, до яких громадськість має інтерес, та, звісно, воєнна тема не могла залишитися без уваги преси. Огляд військово-політичної ситуації в світі представлено практично у кожній газеті держав, мови яких досліджуються. У статтях журналісти показують своє відношення до тієї чи іншої події або рішення уряду. Вибір метонімічних переносів (МП) як об'єкта аналізу зумовлений тим, що цей вид вторинної номінації досить широко представлений в публіцистичному стилі.

Метонімія вивчалася в руслі античних традицій як стилістичний засіб і художній прийом на матеріалі англійської [Ємець 2000; Озарко 2006; Davidson 1978], російської [Шмельов 2007], німецької [Berg 1978] та інших мов, однак, незважаючи на дослідження із семантики, лексикології та стилістики певних мов, аналіз метонімії на порівняльному рівні складають дуже невелику кількість [Удинська 2007]. **Актуальність дослідження** зумовлена недостатньою вивченістю використання метонімічних переносів в газетному тексті у зіставному аспекті.

Мета роботи полягає у розгляді та відображенні особливостей МП та у виявленні спільних і диференційних рис використання метонімії у мові сучасної преси військової тематики. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- встановити роль МП у мові газет військової направленості;
- дати визначення основних типів метонімічних переносів;
- дослідити спільні та диференційні риси використання метонімії у мові сучасних газет зазначеної тематики.

Матеріал дослідження було дібрано шляхом суцільної вибірки з періодичних газет англійською, німецькою, українською та російською мовами. Обсяг вибірки становить 498 одиниць у зіставлюваних мовах: в англійській – 118 одиниць, в німецькій – 94 одиниці, в українській – 141 одиниця та в російській – 145 одиниць.

Об'єктом вивчення є МП у текстах газет військової направленості.

Предмет становлять типи та моделі МП в англійській, німецькомовній, російськомовній та україномовній пресі вказаної тематики.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Метонімічні переноси сприяють компресії тексту, його стилістичній виразності, що допомагає читачу зосередитися на певних важливих деталях чи подіях. Що стосується використання МП у статтях військової тематики, переважають МП каузального типу (184 одиниці, або 37%), обумовлені причинно-наслідковим зв'язком між поняттями суміжних об'єктів. Виявлено сім регулярних моделей цього типу:

• **«прізвище дослідника → фізична (хімічна, математична) величина»**

Дана модель відображає перенос прізвищ відомих вчених на відкриті ними сталі або змінні величини, одиниці, напр.: *Ohm* 'прізвище німецького фізика Георга Ома' → *Ohm* 'одиниця вимірювання, яка названа на його честь'; *Newton* 'прізвище англійського фізика Ісаака Н'ютона' → *Newton* 'одиниця сили, названа за його ім'ям' [Marriam-Webster; Wahrig 1989]; *Henep* 'прізвище шотландського математика, винахідник логарифмів' → *Henep* 'безрозмірна одиниця виміру співвідношення двох величин' [Дубічинський 2006].

(1) англ.: *By my Fahrenheit calculations something like eight degrees colder than London, is that enough?* 'Згідно моїх розрахунків за Фаренгейтом, тут десь на вісім градусів холодніше, ніж у Лондоні, чи достатньо цього' [Guar., 03.02.2012];

(2) нім.: *Null Grad Celsius entsprechen dort (in den USA) 32 Grad Fahrenheit* 'Там (в США) тридцять два градуси за Фаренгейтом дорівнює нулю градусів за Цельсієм.' [Die Welt, 08.02.2012];

(3) рос.: *Молитва мощнее 10 тысяч вольт: «Я просила Бога, чтобы живой доехать до Супрунца...* [КП, 04.02.2012];

(4) укр.: *Протягом наступних місяців ця цифра знизилася і на кінець року становить 60 мільйонів Бекерелів на годину* [День, 24.01.2012].

В прикладах (1) – (4) переносні значення є узуально закріпленими, тобто фіксуються у словниках. У прикладах (1) та (2), *Fahrenheit* 'німецький дослідник Даніель Габріель Фаренгейт' → *Fahrenheit* 'температурна шкала, запропонована дослідником у 1724 році' та *Celsius* 'шведський астроном і математик Андерс Цельсій' → *Celsius* 'одиниця виміру температури, названа на його честь' [Marriam-Webster; Wahrig 1989], метоніми прикладів (3) – (4): *Вольт* 'італійський фізик і фізіолог Алессандро Вольт' → *Вольт* 'одиниця виміру електричної напруги, електрорушійної сили та різниці потенціалів, названа за фамілією

фізика» [12], *Беккерель* «французський фізик Антуан Анрі Беккерель» → *Беккерель* «одиниця виміру радіоактивності речовини, названа на його честь» [Дубічинський 2006].

В українських та російських статтях функціонує модель «**власне ім'я** → **зброя**».

(5) рос.: *Правнуки «Катюши»* [Комсомольская правда, 14.07.2011]

(6) укр.: ... *були розроблені ще більш потужні нащадки знаменитої «Катюші»* [День, 29.04.2011]

У прикладах (5) та (6) *Катюша* – не тендітна дівчина, яку хлопець ласкаво називає, а бойова машина реактивної артилерії. Фронтовики любили давати прізвиська зброї. Наприклад, 152-мм гармату-гаубицю МЛ-20 назвали «*Смелькою*». Інколи на сторінках газет у інтерв'ю з ветеранами Великої Вітчизняної війни ці ж ветерани називають реактивний німецький міномет *Nebelwerfer* – *Ванюшею* [Андроников 1985].

• «**прізвище винахідника** → **назва винаходу**»:

Модель показує перенос прізвища інженера або конструктора на його технічний винахід:

(7) англ.: *A shot from a black **Browning*** «Постріл з чорного браунінгу» [КР, 06.09.2011];

(8) нім.: *Die Plattform mit die **Diesel** und Benzinmotoren...* «Платформа з дизелем і бензиновим двигуном...» [Die Welt, 11.02.2012];

(9) рос.: ...*дизель-генераторные агрегаты **Zeppelin**, модернизационные пакеты Superskid с дизелем 7FDL компании General Electric* [МН, 12.09.2011];

У прикладі (9) використано два метонімічних переноси: *Дизель* та *Zeppelin* «конструктор фон Цепеліна» → *Zeppelin* «повітряна куля»;

(10) укр.: *Вартість виробленого біопалива становить \$0, 3/літр — приблизно третину від поточної вартості **дизеля*** [День, 04.03.2011].

У прикладах (7) – (10) метоніми є узуально закріпленими. *Diesel* «німецький винахідник Р. Дизель» → *Diesel* «двигун, названий іменем свого винахідника», *Browning* «винахідник ручної вогнепальної зброї Джон Мозес Браунінг» переноситься на назву зброї *Browning* «пістолет, названий на його честь» [Marriam-Webster; Wahrig 1989].

• «**представник народності** → **судно цієї народності**»:

(11) англ.: ... *when the **East Indiaman** sank off Portland Bill in 1805 with the loss of about 260 lives* «коли у 1805 році корабель Ост-Індійської компанії затонув поблизу Портланського мису, він забрав із собою життя 260 людей» [The Guar., 07.09.2002].

(12) рос.: *Француз освободил захваченный пиратами в Аравийском море «Атлас», в экипаже которого были два украинских моряка* [01.06.2011].

(13) укр.: ... *екіпажу судна був даний наказ змінити курс і в результаті німець став на рейд біля турецького порту Іскандерун* [24.04.2012].

Метонімічний перенос у прикладах (11) – (13) є оказіональним. У прикладі (13) під лексемою *німець* «представник населення Німеччини» розуміється *німець* в оказіональному значенні «судно «Atlantic Cruiser»». Контекст статті доводить, що корабель належить німецькій компанії, та на ньому було виявлено велику кількість ящиків з вибухівкою. Схожий перенос присутній у прикладах (11) та (12): *East Indiaman* «представник населення Ост-Індії» → *East Indiaman* «корабель Ост-Індійської компанії», *француз* «представник населення Франції» → *француз* «корабель військово-морських сил Франції».

В німецькій мові відсутня дана модель, судна називають за назвою.

• «**звання (титул)** → **людина, що носить це звання**»:

(14) англ.: *Corporal Sparks of the Royal Marines was one of 12 men chosen...* «Капрал Спаркс з морської піхоти Великобританії був одним з 12 чоловіків, яких обрали...» [The Guar., 9.12.2004];

(15) нім.: *Ein 26 Jahre alter **Oberfeldwebel** wurden verletzt* «Загинув 26-річний старший сержант» [Die Welt, 03.06.2011];

(16) рос.: *Генерал-майор заявил, что все оккупированные палестинские территории могут быть «накрыты» иранскими ракетами* [Вести, 24.11.2011];

(17) укр.: *За словами генерала, «американські бази в Бахреїні, Катарі й Афганістані, як елемент присутності США в регіоні, без коливання будуть атаковані, якщо виникне полум'я війни»* [Газета по-українськи, 23.09.2012].

Як бачимо з прикладів (14) – (17), в досліджуваних мовах людина позначається військовими званнями й офіцерськими чинами армії, флоту й військово-повітряних сил: *Corporal* ‘військове звання’ → *Corporal* ‘особа, яка має це звання’, *Oberfeldwebel* ‘військове звання’ → ‘особа, яка має це звання’. У прикладі (16) на увазі мається Генерал-майор Рахів Сафаві, який також є головним радником лідера ісламської революції в Ірані. У реченні (17) під *генералом* ‘військове звання’ розуміється *особа*.

• «діяльність → люди, які займаються цією діяльністю»:

(18) англ.: *Turkish military high command is detained over fears of secular 'coup'* ‘Турецьке військове верховне командування затримано через підозру планування державного перевороту’ [The Guar., 22.02.2010];

(19) нім.: *Das Oberkommando sei umgezogen, um eine Offensive auf Damaskus vorzubereiten* ‘Командування було переведене, щоб підготувати наступ із Дамаску’ [Die Zeit, 22.09.2012];

(20) рос.: *Британская разведка оказывает активную поддержку сирийской оппозиции в боевых действиях против правительственных войск* [Голос России, 20.08.2012];

(21) укр.: *Нинішні фінансові й економічні труднощі змушують іранське керівництво маневрувати* [День, 16.10.2012].

У прикладах (18) – (21) іменники-метоніми вживаються на позначення групи осіб, які здійснюють ту чи іншу діяльність. У прикладі (21) під *керівництвом* ‘адміністрування, розпорядництво’ розуміється *керівництво* ‘люди, які здійснюють адміністрування, керують’.

Атрибутивний тип метонімічного переносу зумовлений асоціацією понять ознаки і суб’єкта/об’єкта, що володіє ознакою. Перехід відбувається тут за такими моделями:

• «людина (люди) → вирізняльний предмет одягу»:

Деякі дослідники [Зайцева 2009], відносять цю модель до синекдохи, але услід за А. Г. Удинською у статті ця модель відноситься до атрибутивного типу метонімічного переносу [Удинська 2007].

(22) англ.: *The unit known collectively as “black hats” is trying to ambush your...with the search you had in mind.* ‘Підрозділ, відомий як «чорні капелюхи» намагаються влаштувати засідку’ [The Times, 14.01.2012];

(23) нім.: *Ihre etwa 10.000 Soldaten werden aufgrund ihres grünen Baretts auch Green Berets genannt* ‘Близько 10000 солдат називають Зеленими Беретами завдяки їх зеленим беретам’ [Die Welt, 16.05.2011];

(24) рос.: *В отличие от разных там краповых беретов, фэбээровцы очень умные* [Сегодня, 29.07.2011];

(25) укр.: *... увійдуть 160 бійців елітних спецпідрозділів збройних сил США, у тому числі, знамениті «морські котики» і «зелені берети»* [День, 16.01.2011].

У досліджуваних текстах метоніми уживаються разом з прикметниками, що позначають колір. Вони вже стали стійкими словосполученнями: *beret* ‘м’який головний убір без козирка’ → *beret* ‘солдат військового підрозділу’. У прикладах (28) – (31) колір означає приналежність до підрозділу.

• «організація → люди, які входять до складу цієї організації»:

(26) англ.: *The FBI is known to be involved in the investigation on both sides of the Atlantic* ‘Як відомо, ФБР бере участь у розслідуванні по обидва боки Атлантики’ [Guar., 11.02.2012];

(27) нім.: *Die deutsche Spezialeinheit GSG 9 schickt einen führenden Beamten zu einem einjährigen Erfahrungsaustausch zur US-Partnereinheit Navy Seals* ‘Німецький спеціальний підрозділ GSG 9 надсилає провідних службовців на один рік за обміном досвідом до партнерів з США’ [Die Welt, 22.01.2012];

(28) рос.: *МВД считает неправдивым заявление адвоката подозреваемого в развращении несовершеннолетних* [МН, 03.04.2012];

(29) укр.: *СБУ закінчило розслідування кримінальної справи за обвинуваченням експрем'єра Юлії Тимошенко* [День, 20.01.2012].

В досліджуваних мовах наявна велика кількість іменників, які є назвами організацій, військових підрозділів тощо, що переносяться на позначення людей, які входять до складу чи є представниками цих організацій.

До локальної метонімії відносяться іменники, семантична структура яких містить семи «територія», «місце», «приміщення» [Удинська 2007].

• «місто, яке займає ця організація → організація»:

(30) англ.: *The 24-year-old trainee Coldstream Guard was found at 4.40pm on Monday in North Yorkshire* 'В понеділок о 4.40 у Північному Йоркширі було знайдено 24-річного стажера Колдстрімського гвардійського полку' [The Guar., 23.06.2004];

(31) нім.: *Der Fahrer des Wagens, der in der Südprovinz Helmand während der Landung des Flugzeugs von Panetta in Flammen aufgegangen war, habe US-Soldaten angreifen wollen.* 'Водій автомобіля, який зайнявся полум'ям під час посадки літака на аеродромі в південній провінції Хельманд, хотів атакувати американських солдат' [Die Welt, 15.03.2012];

(32) рос.: *Есть основания полагать, что в Тегеране ведутся военные разработки ядерного оружия* [Вести, 06.03.2012];

(33) укр.: *Каруї в Узбекистані припинила роботу, коли відносини країни з Вашингтоном і Європейським Союзом зіпсувалися* [День, 02.08.2012].

У статтях військової спрямованості частотним є використання метонімічного переносу назви міста на організацію, яка знаходиться у цьому місці. У статті, з якої взято приклад (30), йдеться про солдата, який загинув у гарнізоні Кетерік у Північному Йоркширі, отже, *North Yorkshire* 'графство на північному сході Англії' → *North Yorkshire* 'гарнізон, який знаходиться у цьому графстві'. Аналогічний перенос спостерігається у прикладах (31)-(33): *Südprovinz Helmand* 'південна провінція Афганістану Хельманд' → *Südprovinz Helmand* 'американська військова база, яка там знаходиться'; *Тегеран* 'столиця і найбільше місто Ірану' → *Тегеран* 'військова база Парчин, яка там розміщується', та *Каруї* 'місто в Узбекистані' → *Каруї* 'військово-повітряна російська база, яка там розташована', відповідно.

У текстах статей даної тематики виділено темпоральний тип метонімічного переносу за моделлю «період → стан людини в цей період»:

(34) англ.: *The Orange Revolution brought the accuracy of election results into question* 'Помаранчева революція додала питань до точності результатів виборів' [КР, 25.08.2010];

(35) нім.: *Die Welt würde von wütenden Muslimen in Brand gesetzt werden, der „arabische Frühling“ würde zum „islamistischen Winter“* 'Світ згасив вогонь розсерджених мусульман, щоб «арабська весна» не переросла в «ісламську»' [Die Welt, 01.02.2012];

(36) рос.: *И когда года четыре спустя «арабская весна» пустила свои свежие ростки в Триполи* [МН, 25.10.2011];

(37) укр.: *Російське «пере*

завантаження» — нова холодна війна [День, 09.08.2011].

У прикладах (34) – (37) метонімічні переноси здійснюються з назви періоду в житті людей/країни на стан людей в цей період. Ця модель є менш частотною серед зазначеного типу у текстах газет, які вивчаються, і містить лише кілька одиниць (див. таблицю 1).

Таблиця 1

Типи метонімічних переносів в текстах статей військової направленості

Типи МП	Моделі метонімічного переносу	Англійська мова	Німецька мова	Російська мова	Українська мова	Всього	
		Кількість (один., %)	Кількість (один., %)	Кількість (один., %)	Кількість (один., %)	Кількість (один., %)	
Каузальний	прізвище дослідника → фізична (хімічна, математична) величина	11 (9%)	12 (13%)	15 (10%)	14 (10%)	52 (10%)	184 (37%)
	прізвище винахідника → назва винаходу	10 (8%)	7 (7,5%)	10 (7%)	12 (9%)	39 (8%)	
	ім'я або прізвище виробника → його вироби	6 (4%)	6 (7%)	8 (6%)	7 (5%)	27 (5,5%)	
	власне ім'я → зброя	---	---	12 (8%)	9 (6%)	21 (4%)	
	представник народності → судно цієї народності	6 (4%)	---	5 (3%)	6 (4%)	17 (3,5%)	
	звання (титул) → людина, що носить це звання	4 (3%)	4 (4,5%)	3 (2%)	4 (3%)	15 (3%)	
	діяльність → люди, які займаються цією діяльністю	4 (3%)	2 (2%)	4 (2,5%)	3 (2%)	13 (3%)	
Атрибутивний	людина (люди) → вирізняльний предмет одягу	13 (11%)	16 (17%)	21 (14,5%)	19 (13,5%)	69 (14%)	134 (27%)
	організація → люди, які входять до складу цієї організації	19 (16%)	11 (12%)	17 (12%)	18 (13%)	65 (13%)	
Локальний	місто, яке займає ця організація → організація	29 (24,5%)	20 (21%)	29 (20%)	30 (21%)	108 (22%)	
Темпоральний	період → стан людини в цей період	16 (13,5%)	16 (17%)	21 (15%)	19 (13,5%)	72 (14%)	
Всього		118 (100%)	94 (100%)	145 (100%)	141 (100%)	498 (100%)	

Загалом спільними для досліджуваних мов є висока продуктивність МП каузального типу (див. табл. 1), що підтверджує кількісний аналіз матеріалу, бо причина і наслідок утворюють безперервну єдність, яка відображається у вигляді певних асоціацій між поняттями. Встановлено закономірність частоти вживання різних типів МП. Серед проаналізованих 498 метонімів, перенос з причинно-наслідковим відношенням охоплює 184 випадки (37%), атрибутивний тип – 134 випадки (27%), перенос локального типу – 108 випадків вживання (22%), та темпоральний перенос – 72 випадки (14%).

Різниця спостерігається в частотності використання типів та моделей. Модель «представник народності → судно цієї народності», за нашими спостереженнями, у німецькій мові відсутня. У Німеччині та німецькомовних державах кораблі називають за їх офіційною назвою і не підкреслюють, якщо в цьому не має необхідності, якій країні вони належать. В українській і російській мовах представлена модель «власне ім'я → зброя». Це обумовлено індивідуальним стилем авторів статей, які аналізуються, та мовними особливостями досліджуваних мов.

Перспективним видається зіставний аналіз та опис метонімічних переносів у більш різноманітній тематиці, що дозволить виявити їхні спільні й мовно-специфічні риси, сприятиме створенню загальної типології засобів вторинної номінації.

Література

- Андроников Н. Г. Великая Отечественная война, 1941-1945 : словарь-справочник / Н. Г. Андроников, А. С. Галицан, М. М. Кирьян. – М. : Политиздат, 1985. – 527 с. *Большой толковый словарь русского языка* / [сост. и гл. ред. С. А. Кузнецов]. – СПб., 1998. – 1536 с. *Ємець О. В.* Семантика, синтактика та прагматика тропів в аспекті поетизації художньої прози (на матеріалі оповідань Ділана Томаса) : автореф. дис. ... кандид. філол. наук : 10.02.04 / Олександр Васильович Ємець. – К., 2000. – 19 с. *Зайцева В. В.* Метонімія як спосіб вторинної номінації у мові друкованих засобів інформації : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Зайцева Вікторія В'ячеславівна. – Дніпропетровськ, 2009. – 215 с. *Озарко І. І.* Стилістичні засоби як механізми формування образів (на матеріалі англійських поетичних образів) // Записки з романо-германської філології : Зб. наук. праць. – Вип. 17. – Одеса : Фенікс, 2006. – С. 161-165. *Сучасний тлумачний словник української мови* : 65 000 слів / [за заг. ред. д-ра філол. наук. проф. В. В. Дубічинського]. – Х. : ВД «Школа», 2006. – 1008 с. *Удинська А. Г.* Метонімічні переноси на позначення людини в англійській і українській мовах : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17 / Удинська Алла Геннадіївна. – Донецьк: Донецький нац. ун-т, 2007. – 20 с. *Шмелев Д. Н.* Способы номинации в современном русском языке. / Д. Н. Шмелев. – М. : Наука, 2007. – С. 54-67. *Berg W.* Uneigentliches Sprechen. Zur Pragmatik und Semantik von Metapher, Metonymie, Ironie, Litotes und rhetorischer Frage. / W. Berg. – Tübingen : Gunter Narr Verlag, 1978. – 167 S. *Davidson D.* What Metaphors Mean / Donald Davidson. – Vol. 5, No. 1. – The University of Chicago Press, 1978. – P. 31-47. *Merriam-Webster* [Electronic resource] : English dictionaries. – [Access mode] : <http://www.merriam-webster.com/netdict.htm>. *Wahrig G.* Deutsches Wörterbuch. – München : Mosaik Verlag, 1989. – 1493 S.

УДК 81 – 115'367.625 (811.111+811.161.2)

МОРГУНОВА О.О.

(Донецький державний університет управління)

МЕТОДИКА ЗІСТАВНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КАУЗАТИВНИХ ПОСЕССИВНИХ ДІЄСЛІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Стаття містить опис методики аналізу семантики каузативних посесивних дієслів англійської та української мов на основі формул тлумачення та емпіричної бази зіставного дослідження.

Ключові слова: каузативні посесивні дієслова, формула тлумачення, посесивний об'єкт, семантична сполучуваність, методика дослідження.

Моргунова О. А. Методика сопоставительного исследования каузативных посесивных глаголов в английском и украинском языках. Стаття содержит описание методики анализа семантики каузативных посесивных глаголов английского и украинского языков на основе формул толкования и эмпирической базы сопоставительного исследования.

Ключевые слова: каузативные посесивные глаголы, формула толкования, посесивный объект, семантическая сочетаемость, методика исследования.

Morgunova O. O. *Methods of Research of Causative Possessive Verbs in English and Ukrainian and the* . The article deals with the methods of research of comparative aspect of causative possessive verbs in English and Ukrainian on the basis of interpretation formulas and empirical material.

Key words: causative possessive verbs, interpretation formulas, possessive object, semantic combinability, research methods.

В останні десятиріччя у лінгвістиці спостерігається підвищений інтерес до досліджень зіставного й типологічного характеру, що обумовлено інтенсифікацією соціокультурних та мовних контактів, прагненням осмислити будову певної мови через порівняння її з іншими мовами, формувати загальну теорію мовних підсистем і категорій через залучення фактів якомога більшої кількості різноструктурних мов. Подібні дослідження допомагають виявити нові явища в структурі та функціонуванні мов, їх спільні та особливі характеристики. У